

Shrnutí

Práce se zaměřuje na jeden ze způsobů zániku funkce (člena) orgánu obchodní společnosti, odstoupení z funkce. Zvažuje hledisko dvou protichůdných zájmů, ochrany společnosti a ochrany funkcionáře. První část se zabývá několika spornými otázkami, které vznikají při výkladu ustanovení § 66 odst. 1 ObchZ, zejména způsobem oznámení odstoupení orgánu společnosti, co se rozumí zasedáním, které mělo odstoupení projednat, kdo a zda má povinnost svolat valnou hromadu k projednání odstoupení a jaké jsou důsledky jejího nesplnění.

V práci se konstatuje, že cílem účinné úpravy odstoupení z funkce je ochrana funkcionáře i společnosti. Z judikatury plyne, že ochrana obou cílů je rovnocenná a jejich zachování je nutno zvažovat v konkrétní situaci. Oznámení odstoupení je podle judikatury možné učinit na zasedání orgánu nebo doručením společnosti, čímž se o něm dozví i orgán příslušný k projednání a vzniká mu zásadně povinnost odstoupení projednat na nejbližším zasedání. Odstupující funkcionář by však měl učinit vše, co lze po něm rozumně požadovat, aby příslušný orgán měl možnost odstoupení projednat. V případě, že své povinnosti nesplní, ač to bylo v jeho moci, k zániku funkce by dojít nemělo. S ohledem na ochranu funkcionáře před nuceným setrváním ve funkci nelze považovat svolání valné hromady nebo uvedení na pořad jednání valné hromady jako obecně nutné podmínky zániku funkce. U členů představenstva a jednatelů by zánik funkce v takovém případě měl nastat jen zcela výjimečně. V případě, kdy svolání valné hromady nebude možné po odstupujícím členu orgánu rozumně požadovat, dojde k zániku funkce dnem, kdy se měla podle zákona nebo společenské smlouvy či stanov konat řádná valná hromada. Ze zákona nelze dovodit povinnost společnosti svolat k projednání odstoupení mimořádnou valnou hromadu. Odstoupení je možné oznámit na valné hromadě, která takové oznámení nemá na pořadu jednání.

Druhá část je věnována úpravě odstoupení po rekonstrukci. Práce se zabývá důsledky porušení výslovně vyzdviženého zákazu odstoupit z funkce v době pro společnost nevhodné a dochází mimo jiné k závěru, že v případě porušení půjde o kontraktní odpovědnost a že nelze zcela vyloučit možnost dovolat se neplatnosti odstoupení. Kladně je hodnocena dispozitivní povaha úpravy odstoupení, kriticky je pak hodnoceno byť dispozitivní stanovení doby jednoho měsíce, jejímž uplynutím funkce zaniká. Za přínos z hlediska právní jistoty se považuje, že k zániku funkce dojde uplynutím pevně stanovené doby. Dále je pojednáváno o otázkách souvisejících s dispozitivní povahou nové úpravy, zejména rozporu mezi smlouvou

společenskou a smlouvou o výkonu funkce a o závaznosti změn úpravy odstoupení ve společenské smlouvě za trvání funkce. Práce vyslovuje názor, že úprava ve společenské smlouvě by v zásadě měla mít přednost před pozdější úpravou ve smlouvě o výkonu funkce. Podstatné změny úpravy odstoupení ve společenské smlouvě za trvání funkce by se na člena orgánu bez jeho souhlasu vztáhnout neměly. Právo z funkce odstoupit bude možné omezit, ovšem při dodržení korektivu dobrých mravů. Předposlední kapitola se věnuje zástupci právnické osoby, která je členem orgánu, a dochází k závěru, že úprava zakotvená v ustanovení § 59 odst. 5 ZOK se zde nepoužije. Posledním dílčím tématem je dopad nepříliš jasně formulovaných intertemporálních ustanovení na odstoupení z funkce.